כז: כל הגט פרק שלישי גיטין

בזמן שהבעל מודה יחזיר לאשה ואפי' לזמן מרובה. ולא"ת כיון דבעל שאמר גרשתי את שמעי נאמן[ב] והוא מודה שגירשה אפי' אין הגט אלא נתן לה לראיה בעלמא ומאי פריך ויש לומר דלא מהימן אלא מכאן ולהבא מיגו שיכול עכשיו לגרשה ולא תטרוף פירות אלא מכאן ואילך אבל למפרע לא כשאומר גירשתיה מזמן הכתוב בגט כדאמרי' בית נוחלין (ב"ב קלד:) והכא שידוע לנו שלא נא לידה עכשיו זה הגט בתורת גירושין אינו נאמן מכאן ולהבא יותר מלמפרע ויחזיר לאשה דקתני היינו בעדים ותמגרש בתוכה זו אפי' לא נתגרשה עדיין ולא מייתינן שמא מתחר נפל אפי' לזמן מרובה: **מעולם לא חתמנו אלא על גט אחד של יוסף ב"ש.** מתוך הלשון משמע שידענו שלא חתמו אלא על א' אבל אין מכירים מי הוא אותו יוסף ב"ש ותימה דא"כ אמאי מהימנין ליה לומר שהוא שלו יותר משלא היו אומרים העדים כלום שלא היה נאמן לומר שהוא שלו ולא מהדרינן ליה בטביעות עין דמייתינן שמא הוא משקר ואומר ר"י דלעולם לא מהדרינן ליה שיקר במזיד לומר שהוא שלו לנקלקלה דמשום להרויח פטיטי דשפרא לא היה מקלקלה הא כעל שאמר גירשתי את שמעי נאמן ולא מייתינן להכי ולהכי כשאומרים העדים שלא חתמנו אלא על גט אחד והוא אומר שעל שלו חתמו נאמן אבל כשאין העדים אומרים כלום מייתינן שמא הוא סבור שהוא שלו לפי שאין יודע שיש יוסף בן שמעון אמר אי יודע ואין נראה לו לחוש שגם הוא אבד גט ולכך אומר שהוא מכיר אע"פ שאינו מכיר ונקונטרס פי' כגון דקאמרי עדים התמומים כו מעולם לא חתמנו אלא על גט א' של שם זה ואותו חתמנו לאיש זה התוכנו ולפ"ז צריך לומר שלא ראו עדים חתימת הגט אשם ראו ואומרים שהוא כתב ידם ולזה חתמו פטיטא שיחזיר ולא היה צריך להשמיענו דהא ודאי לא מייתי' דלמא איתרמי שמא כשמא ועדים בעדים וחתימה כחתימה וכשיוא נמי אינו מזכיר חתימה כחתימה: **כגון דקאמר נקב יש בצד אות פלונית.** פי' נקונטרס דקאמר השלוח ואת ספרים דגרסי דקאמרי עדים וי"ל דעדים מהימני אפילו כשראוהו כבר ושלוח לא מהימן אלא כשאומר כן קודם שראהו: **סימנין דאורייתא** או דרבנן. אי סימנין דרבנן הא דמהדרינן אבדה מן התורה היינו בעדים ורבנן הוא דעבוד בתליתא תקנתא להחזיר בסימנין וא"ת והא דתנן בפרק אלו מציאות (ב"מ דף מ.) דדבר שיש בו סימן חייב להכריז ושאין בו סימן הרי אלו שלו ואמאי מדרבנן למה הוא שלו יכריז וזה יניח עדים דמן התורה מה לי זה ומה לי זה כיון דבעי עדים כך יתנא עדים כזה כמו כזה וי"ל דע"י סימן מכירים העדים בטביעות עין ועוד דע"י סימן שואלים אם יש שמכיר אותו דבר שיש בו סימן כך וכך דע"י כך יתנא עדים אבל כשאין בו סימן אין יודע היאך לשאול ומתיאש: **ורוקא** צורבא מדרבנן. אומר רבינו תם דעם האדם נמי ידע בטביעות עינא דבאמרינן בפרק גט פשוט (ג"ב דף קפח.) האי צורבא מדרבנן דחזיל לקדושי איתתא ליכנס עם האדם בהדיה ובפרק גיד הנשה (חולין דף נו.) נמי מוכח דכ"ע אית להו בטביעות עינא והא דלא מהדרינן לעם האדם בטביעות עינא משום דלא מהימנן: **איזהו שלא לאלתר.** ואית דגרסי איזהו לאלתר ויש לייחס דברי התנאים לשתי הגרסות:

שתעבור שירא ותשרה. מפרש רבינו תם ותשרה לשון סעודה כמו שירותא (תענית דף יא:) דמתוך שמוליאים כליהם כדי לסעוד חייבין שמא נפל מהם: **מצאו** קשור בכים או בארנקי כו'. בפרק בתרא דיבמות (דף קכ.) מדקדק מכאן דסימנין דאורייתא ותימה דבפרק אלו מציאות (בבא מציעא דף מ.) מיבעיא לן אי סימנין דאורייתא או דרבנן ולא מייתי לה ואומר ר"י דבמסקנא דיבמות דמייתי תנאי ומסיק דכולהו סברי דסימנים דרבנן איכא לפרושי דהך ברייתא נמי סברא הכי וכגון שיש עדים שהכים והטבעת שלו או שמצאו בעצמו ומכיר שהן שלו ונאמן כמיגו דאי אמר לא אבדתי ומעיקרא דהוה בעי למידק מינה דסימנין דאורייתא הוה משמע ליה דאיירי כשמצאו אחר ומהדרינן ליה ע"י סימן זה: מו

בזמן שהבעל מודה יחזיר לאשה ואפי' לזמן מרובה ומשני כאן במקום שהשיירות מצויות כאן במקום שאין השיירות מצויות איכא דאמרי והוא שהוחזקו הוא דלא ליהדר והיינו דרבה ואיכא דאמרי [א]אע"ג דלא הוחזקו לא ליהדר ופליגא דרבה בשלמא דרבה לא אמר כר' זירא מתני' אלימא ליה לאקשויי אלא רבי זירא מאי טעמא לא אמר כרבה אמר לך מי קתני אם אמר תנו נותנין ואפילו לזמן מרובה דלמא אם אמר תנו נותנין בדקי"ל לאלתר רבי ירמיה אמר [ב]כגון דקאמרי עדים מעולם לא חתמנו אלא על גט אחד של יוסף בן שמעון אי הכי מאי למימרא מהו דתימא ליחוש דלמא איתרמי שמא כשמא ועדים כעדים קמ"ל רב אשי אמר [ג]כגון דקאמר נקב יש בו בצד אות פלונית דהוה ליה סימן מובהק ודוקא בצד אות פלונית דהוה ליה סימן מובהק אבל נקב בעלמא לא מספקא ליה [ד]סימנין אי דאורייתא אי דרבנן רבה בר בר חנה אירכם ליה גיטא בי מדרשא אמר אי סימנא אית לי בגויה אי טביעות עינא אית לי בגויה אהדרוה ניהליה אמר לא ידענא אי משום סימנא אהדרוה וקסברי סימנים דאורייתא אי משום טביעות עינא ודוקא צורבא מדרבנן אבל אינש בעלמא לא: ואם לאו פסול: ת"ר איזהו שלא לאלתר רבי נתן אומר ששהה כדי שתעבור שירא ותשרה ר"ש בן אלעזר אומר כדי שיהא אדם עומד ורואה שלא עבר שם אדם [ה]ויש אומרים שלא שהה אדם שם רבי אומר כדי לכתוב את הגט ר"י אומר כדי לקרותו אחרים אומרים כדי לכותבו ולקרותו פי' בשיעור השהייה פליגי כמה ישהא ויהיה פסול: ואפי' [ו] קרא וכתב ויש בו סימנים מעידים עליו דאמר נקב יש בו בצד אות פלונית ואין מעידים על סימני גופו אינו מעידים על סימני גופו דאורייתא אי משום טביעות עינא ודוקא שהוא פסול אם יש בגט שלו שאינן מובהקין אין סומכין עליהם: מצאו קשור בכים או בארנקי או בטבעת

מספקא: **אירכם ליה.** שלח היה: **אי סימנא אית לי בגויה אי טביעות עינא אית לי בגויה.** אי סימנא בעיתו דלמיתב לכו אית לי בגויה סימנא ואי בטביעות עינא בעיתו דלהדורי ניהלי אית לי טביעות עינא בגויה שנתתי עיני בו עד שאני מכירו יפה בלא שום סימן: **סימנים דאורייתא.** שלא נתן בו סימן מובהק אלא סימנא בעלמא ומדאסמכו אסימנא באיסורא קסברי סימנין לאהדורי אבדתא דאורייתא מוכן תעשה לשמלתו כדאמרינן בגלו מציאות (שם): **לזורכא מדרבנן.** דידע בטביעות עינא ולא משני בדיעוריה: **כדי שתעבור שירא ותשרה.** שיעור שתוכל לעבור שירא שם ולחנות: **כדי שיהא אדם כו'.** כלומר אין הדבר תלוי בשיעור אלא צריך שיהא אדם עומד ורואה שלא עבר אדם שם משעה שעבר השליח הזה שם עד שעת מציאת הגט: **כדי שיכסוב אם הגט.** שיעורא בעלמא נתנו בו: **ואפילו שם בו סימנים.** מוכחים: **מעידים עליו.** סימנים אלו להכשירו: **על סימני גופו.** של גט כגון חרוץ או גוף שאין אלו כלום שם כאלה הרבה: **מצאו קשור בכים או בארנקי.** ומכיר את הכים ואת האלנקי: כין

מסורת הש"ס

ב) [כ"מ יח: ס. תוס' עט:]. ג) [מ"ש תוס' ב"ב עו: ד"ה יש תומרים ע"ש ל"ל נמי סמלא. ג) [יבמות קכ. כ"מ מ:]. ד) פ"ל דסברת להו דאיהו סו', ה) [לקמן סד.]. ו) כ"ל ולא.

גליון הש"ם

רש"י ד"ה ספקא ליה סימנין ובו' ותאי דלא אמר קסבר. עי' פ"ק דשבת כמאור דף ד ע"ל ד"ה לומרמת דפטיעת ליה לרבה:

תוספות רי"ד (המשך)

שמכירין ע"י סימנין אלא בטב"ע דאית ליה בגייהו: רבה בר בר חנה אירכם ליה גיטא בי מדרשא פי' שליח היה באותו גט ונפל ממנו ומצאו אדם אחר אמר אם תנו [סימנא] אית לי סימן בגויה או טביעות עינא [אית לי בגוה] אהדרוה ניהליה אמר לא ידענא אם משום סימנא אהדרוה לי וקסברי סימנין דאורייתא אי משום טביעות עינא ודוקא לצורבא מרבנן אבל אינש בעלמא לא פי' ההוא סימנא דהוה יהיב לא הוה סימן מובהק ואי ק' מהכא מוכח דלא מהדרינן גט לשליח בטביעות עינא כ"א לצורבא מרבנן דלא משני בדיבוריה והתנן אם מכירו כשר דלמא בטביעות עינא הוא כשר לכל אדם תשובה מתני' השליח מצאו ולא בא בידי אדם אחר והגט יוצא מתחת ידו והוא אומר שיש לו בו טביעות עין וחזו הגט שנפל ממני ומצאתיו הלכך כשר אבל רבה בר בר חנה אמר שמצאו אחר ואין הגט יוצא מתחת ידו אינו נאמן לומר טביעות עין יש לי עליו ולא סמכינן עליה אך אם הוא צורבא מרבנן דלא משני בדיבוריה דכיון דלא נפיק גיטא מתחת ידיה לא מהימן: אם מצאו לאלתר כשר: ת"ר איזו לאלתר ר' נתן אומר כל שתעבור שיירא ותשרה פי' אם שהה כשיעור זה הוא אחר זמן ופסול ואם לא שהה כל כך זהו לאלתר וכשר ר"ש בן אלעזר אומר כדי שיהא אדם עומד ורואה שלא עבר אדם שם פי' אין הדבר תלוי בשיעור אלא כדי שיהא אדם שומר ורואה שלא עבר אדם שם משעה שעבר השליח הזה שם עד מציאת הגט וי"א שלא שהה אדם שם רבי אומר כדי לכתוב את הגט ר"י אומר כדי לקרותו אחרים אומרים כדי לכותבו ולקרותו פי' בשיעור השהייה פליגי כמה ישהא ויהיה פסול: ואפי' [ו] קרא וכתב ויש בו סימנים מעידים עליו דאמר נקב יש בו בצד אות פלונית ואין מעידים על סימני גופו אינו מעידים על סימני גופו דאורייתא אי משום טביעות עינא ודוקא שהוא פסול אם יש בגט שלו שאינן מובהקין אין סומכין עליהם: מצאו קשור בכים או בארנקי או בטבעת

ו) תוס' ל"ל ואפי' שהה מדי לומתנו ולקרותו ויש בו סימן מובהק ומ'.

מסורת הש"ס

א) [כ"מ יח: ס. תוס' עט:]. ב) [מ"ש תוס' ב"ב עו: ד"ה יש תומרים ע"ש ל"ל נמי סמלא. ג) [יבמות קכ. כ"מ מ:]. ד) פ"ל דסברת להו דאיהו סו', ה) [לקמן סד.]. ו) כ"ל ולא.

גליון הש"ם

רש"י ד"ה ספקא ליה סימנין ובו' ותאי דלא אמר קסבר. עי' פ"ק דשבת כמאור דף ד ע"ל ד"ה לומרמת דפטיעת ליה לרבה:

תוספות רי"ד (המשך)

שמכירין ע"י סימנין אלא בטב"ע דאית ליה בגייהו: רבה בר בר חנה אירכם ליה גיטא בי מדרשא פי' שליח היה באותו גט ונפל ממנו ומצאו אדם אחר אמר אם תנו [סימנא] אית לי סימן בגויה או טביעות עינא [אית לי בגוה] אהדרוה ניהליה אמר לא ידענא אם משום סימנא אהדרוה לי וקסברי סימנין דאורייתא אי משום טביעות עינא ודוקא לצורבא מרבנן אבל אינש בעלמא לא פי' ההוא סימנא דהוה יהיב לא הוה סימן מובהק ואי ק' מהכא מוכח דלא מהדרינן גט לשליח בטביעות עינא כ"א לצורבא מרבנן דלא משני בדיבוריה והתנן אם מכירו כשר דלמא בטביעות עינא הוא כשר לכל אדם תשובה מתני' השליח מצאו ולא בא בידי אדם אחר והגט יוצא מתחת ידו והוא אומר שיש לו בו טביעות עין וחזו הגט שנפל ממני ומצאתיו הלכך כשר אבל רבה בר בר חנה אמר שמצאו אחר ואין הגט יוצא מתחת ידו אינו נאמן לומר טביעות עין יש לי עליו ולא סמכינן עליה אך אם הוא צורבא מרבנן דלא משני בדיבוריה דכיון דלא נפיק גיטא מתחת ידיה לא מהימן: אם מצאו לאלתר כשר: ת"ר איזו לאלתר ר' נתן אומר כל שתעבור שיירא ותשרה פי' אם שהה כשיעור זה הוא אחר זמן ופסול ואם לא שהה כל כך זהו לאלתר וכשר ר"ש בן אלעזר אומר כדי שיהא אדם עומד ורואה שלא עבר אדם שם פי' אין הדבר תלוי בשיעור אלא כדי שיהא אדם שומר ורואה שלא עבר אדם שם משעה שעבר השליח הזה שם עד מציאת הגט וי"א שלא שהה אדם שם רבי אומר כדי לכתוב את הגט ר"י אומר כדי לקרותו אחרים אומרים כדי לכותבו ולקרותו פי' בשיעור השהייה פליגי כמה ישהא ויהיה פסול: ואפי' [ו] קרא וכתב ויש בו סימנים מעידים עליו דאמר נקב יש בו בצד אות פלונית ואין מעידים על סימני גופו אינו מעידים על סימני גופו דאורייתא אי משום טביעות עינא ודוקא שהוא פסול אם יש בגט שלו שאינן מובהקין אין סומכין עליהם: מצאו קשור בכים או בארנקי או בטבעת

ו) תוס' ל"ל ואפי' שהה מדי לומתנו ולקרותו ויש בו סימן מובהק ומ'.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com